

Авторський колектив:

- Кузьменко О.В., доктор юридичних наук, професор — параграф 3.2, 3.10;
Колодій А.М., доктор юридичних наук, професор — параграф 2.1;
Омельченко А.В., доктор юридичних наук, професор — параграф 7.7;
Дмитренко Е.С., доктор юридичних наук, професор — параграф 8.2;
Заїка Ю.О., доктор юридичних наук, професор — параграф 7.4;
Черна В.Г., доктор юридичних наук, доцент — параграф 3.2, 3.3;
Комісаров О. Г., доктор юридичних наук, професор — параграф 3.12;
Кебзар О. Ф., доктор юридичних наук, доцент — параграф 3.12;
Вавженчук С. Я., доктор юридичних наук, доцент — параграф 7.3;
Смеляннюк В.Ф., доктор політичних наук, професор — параграф 2.6;
Бурило Ю.П., доктор юридичних наук, доцент — параграф 3.8;
Гайдулін О.О., кандидат філософських наук, кандидат юридичних наук, доцент — параграф 1.1, 1.3, 1.4, 1,5;
Кришевич О.В., кандидат юридичних наук, доцент — параграф 5.5;
Шаркова І.М., кандидат юридичних наук, доцент — параграф 1.2;
Кожура Л.О., кандидат юридичних наук, доцент — параграф 3.4;
Рижук Ю.М., кандидат юридичних наук, доцент — параграф 2.2;
Сагайдак Ю.В., кандидат юридичних наук — параграф 2.3;
Намясенко О.К., кандидат юридичних наук, доцент — параграф 2.4;
Галіахметов І.А., кандидат юридичних наук, доцент — параграф 2.5;
Прибутько П.С., кандидат політичних наук — параграф 2.6;
Гапоненко В.А., кандидат політичних наук — параграф 2.7;
Іванова Н.Ю., кандидат політичних наук — параграф 2.8;
Єршова В.С., кандидат юридичних наук — параграф 3.1;
Чалюк Ю.О., кандидат економічних наук — параграф 3.5, 4.2;
Островський С.О., кандидат юридичних наук — параграф 3.6;
Охотнікова О.М., кандидат юридичних наук, доцент — параграф 3.7;
Погорелова І.В., кандидат історичних наук — параграф 3.9;
Павлютін Ю. М., кандидат юридичних наук — параграф 3.12;
Обметко О.М., кандидат історичних наук — параграф 4.1;
Довганик Н.М., кандидат історичних наук — параграф 4.2;
Рощина І.О., кандидат юридичних наук, доцент — параграф 5.1;
Середа Ю.М., кандидат юридичних наук — параграф 5.2;
Ілікчієва К.І., кандидат юридичних наук — параграф 5.3;
Васильківська І.П., кандидат юридичних наук, доцент — параграф 5.4;
Коломісць-Людвіг Є.П., кандидат юридичних наук — параграф 6.1;
Марченко В.Б., кандидат юридичних наук, доцент — параграф 6.2;

РОЗДІЛ III. РОЗВИТОК ПУБЛІЧНОГО ПРАВА В УКРАЇНІ
В УМОВАХ ДІЇ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ З ЄС 211

- 3.1. Загальна характеристика процесу правового наближення законодавства в урядових інституціях в умовах виконання Угоди про асоціацію 211
- 3.2. Виконавча влада в Україні: реформи та перетворення в умовах європейської інтеграції 221
- 3.3. Реформа публічної служби в Україні з урахуванням європейського досвіду 231
- 3.4. Запровадження європейських стандартів соціального забезпечення в Україні 242
- 3.5. Механізм запровадження в Україні європейських соціальних стандартів 249
- 3.6. Реформування екологічного та земельного законодавства з урахуванням досвіду Європейського Союзу 258
- 3.7. Публічне адміністрування землеустрою в умовах євроінтеграційного процесу 266**
- 3.8. Вдосконалення державного контролю безпечності харчових продуктів з урахуванням вимог законодавства Європейського Союзу 292
- 3.9. Співпраця України — ЄС у культурній сфері в умовах дії Угоди про асоціацію: правові засади 302
- 3.10. Протидія корупції в Україні на підставі використання європейського досвіду 312
- 3.11. Організаційно-правові заходи України щодо боротьби з легалізацією (відмиванням) коштів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванням тероризму. 325
- 3.12. Здійснення публічного адміністрування у сфері забезпечення національної безпеки: досвід України на етапі євроінтеграції 335

РОЗДІЛ IV. РОЗВИТОК МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ
В УКРАЇНІ В УМОВАХ ДІЇ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ З ЄС 348

- 4.1. Проблеми відповідності стандартам ЄС інституту місцевого самоврядування в Україні 348
- 4.2. Європейський досвід реформ місцевого самоврядування 354

РОЗДІЛ V. РЕФОРМУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ЮСТИЦІЇ
ТА ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПРО КРИМІНАЛЬНУ
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ В УМОВАХ ДІЇ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ З ЄС . . . 363

- 5.1. Судова система як гарант утвердження верховенства права в умовах інтеграції України до ЄС 363

національних екологічних класифікацій, що відповідають міжнародним стандартам, проведення моніторингу екологічного стану навколишнього природного середовища з урахуванням стандартів ЄС, що передбачає вжиття таких заходів як створення сателітних екологічних рахунків та приведення у відповідність з ними системи показників статистичної звітності щодо охорони навколишнього середовища та природних ресурсів, проведення статистичного моніторингу екологічного стану навколишнього природного середовища з урахуванням стандартів ЄС.

Список використаних джерел:

1. Україна та Угода про асоціацію : моніторинг 2014-2018 рр. URL. http://ucerp.org.ua/wp-content/uploads/2018/12/Report_2014-2018_WEB_FINAL.pdf
2. Коваленко Т.О. Напрямки та перспективи адаптації земельного законодавства України до вимог Європейського співтовариства. URL. <http://ir.nmu.org.ua/bitstream/handle/123456789/149192/70-73.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

3.7. Публічне адміністрування землеустрою в умовах євроінтеграційного процесу

В умовах становлення України на шляху до вступу в ЄС та пришвидшення глобалізаційних процесів механізм публічного адміністрування землеустрою, його інформаційно-правове забезпечення набуває особливого значення як потенційна можливість модернізації та подолання технологічної відсталості, отримання підвищення конкурентоспроможності вітчизняного товаровиробника, вихід на світові ринки, насамперед, на ринок ЄС. Саме публічне адміністрування землеустрою, як одна із основних функцій управління в галузі використання і охорони земель, дозволяє передбачити та оцінити можливі результати від активізації інноваційно-інформаційних процесів, спрогнозувати та уникнути ризики діяльності, виявити фактори зовнішнього та внутрішнього впливу на реалізацію інноваційно-інформаційних проектів в сфері

земельних ресурсів. Саме процеси євроінтеграції, які відбуваються в Україні, мінливість та нестабільність зовнішнього середовища ставлять нові вимоги перед традиційними моделями публічного адміністрування землеустрою. Тому, на нашу думку, необхідно говорити, в першу чергу, про адаптивне правове забезпечення публічного адміністрування землеустрою відповідно до європейських норм для побудови ефективної системи, де потрібно чітко визначити теоретичні основи та змістове наповнення щодо зазначеної проблеми.

Сьогодні Україна орієнтується на діючу в провідних європейських країнах модель соціально-економічного розвитку, що потребує абсолютно нового механізму щодо публічного адміністрування землеустрою та його реалізації в світлі євроінтеграційного напрямку. Земля — це найбільше багатство українського народу і саме, ефективне публічне адміністрування землеустрою забезпечує баланс інтересів населення та реалізації земельної політики держави в площині євроінтеграції.

На нашу думку, відсутність ефективного механізму публічного адміністрування в сфері землеустрою негативно впливає на ситуацію, яка складається в сфері земельних відносин нашої держави. При цьому важливою умовою публічного адміністрування землеустрою є доцільне та ефективне використання землі, де основою повинна стати реалізація екологічно безпечних форм землекористування, інноваційно-інформаційні технології. Саме це і є сучасним євроінтеграційним напрямом публічного адміністрування землеустрою.

Проблемам землеустрою присвячено праці таких науковців: Бутенко Є.В., Гунько Л.А., Дорош Й.М., Ковалів О.І., Котикова О.І., Колганова І.Г., Курильців Р.М., Мельничук О.Ю., Савков П.А., Тихенко Р.В. Але незважаючи на величезну кількість досліджень, при цьому питання публічного адміністрування землеустрою, а саме його організаційно-правовий механізм, залишається не розкритим в повній мірі та таким, що потребує подальшого вивчення та удосконалення в умовах євроінтеграційних процесів.

Земельний кодекс України (ст.181) поняття «землеустрій» трактує як сукупність соціально — економічних та екологічних заходів, що спрямовані на регулювання земельних відносин та

раціональну організацію території адміністративно — територіальних утворень, суб'єктів господарювання і здійснюються під впливом суспільно — виробничих відносин і розвитку продуктивних сил.

Однак, на наш погляд, таке визначення «землеустрою» не відповідає реаліям сьогодення у євроінтеграційній площині реалізації земельної реформи та є неповним, оскільки лише соціально — економічними та екологічними заходами роль землеустрою не обмежується.

Для того, щоб визначити сутність даного поняття в контексті публічного адміністрування, необхідно проаналізувати історичний генезис поняття «землеустрій» та дослідити варіативність поглядів на його визначення у науковій літературі.

Поняття землеустрою виникає на початку ХХ століття. Воно пов'язане із здійсненням реформи у Російській імперії, зокрема, Столипинської. Відповідно до п. 2 Циркуляра «Главноуправляющаго Земле устроїствомъ и Земледіліємъ Землеустроительнымъ Учрежденіямъ отъ 19.06.1911 года № 50 «Объ основныхъ началахъ землеустройства» кінцевою метою землеустрою є формування одноособових володінь у зручних для вигідного здійснення праці межах та загальне впорядкування поземельних відносин на основі поваги до прав, праці та власності.

У радянські часи функції землеустрою розширюються — відокремлюється його містобудівний напрямок. У Земельному кодексі УРСР 1922 року у частині IV, яка мала назву «Про землеустрій і переселення», поняття землеустрою визначено через його мету, яка полягає в упорядкуванні існуючих землекористувань та створенні нових, згідно з правами на землю та вимогами господарсько — технічної доцільності.

Зокрема, Новаковський Л.Я. та Третяк А.М. визначають землеустрій як соціально — економічний процес цілеспрямованої організації території і засобів виробництва, що нерозривно пов'язані з землею, який проходить під дією розвитку продуктивних сил і виробничих відносин у суспільстві.

Лісова Т.В. стверджує, що землеустрій є системою правових норм, які спрямовані на регулювання суспільних відносин у сфері управління використанням й охороною земель та здійснення

комплексу відповідних дій щодо виникнення і припинення права власності і права користування ними, забезпечення раціонального, сталого, екологічно збалансованого їх використання й охорони та мають за мету забезпечення гарантій прав на землю.

Наведені вище визначення, на наш погляд, не повною мірою відображають суть сучасного землеустрою, оскільки не відображають базових функцій, які він зараз виконує.

Дорош Й.М. виділяє наступні функції землеустрою: інженерно — технічні, соціальні, економічні, адміністративно — управлінські, правові, екологічні, містобудівні, прогнозно — планувальні, інноваційні, інвестиційні, інформаційні функції, які реалізуються через відповідні засоби аналогічного характеру.

Курильців Р. М. вважає, що землеустрій законодавчо визнано складовою управління у галузі використання та охорони земель. Він виступає як механізм реалізації земельної реформи, маючи відповідні пріоритети в той чи інші періоди, які диктують і відповідні види робіт залежно від політики держави, організаційного та фінансового забезпечення.

При цьому, результатом виконання робіт із землеустрою переважно є специфічна продукція: документація із землеустрою — розроблені і затверджені відповідно до передбаченого законом порядку програми, схеми, проекти, топографічні плани, тематичні карти та атласи, інша документація. Законом України «Про землеустрій» передбачаються випадки, в яких землеустрій проводиться в обов'язковому порядку, а відповідна документація розробляється незалежно від категорії земель та форми власності.

Землеустрій проводиться, згідно зазначеного закону, в обов'язковому порядку на землях усіх категорій незалежно від форми власності в разі:

а) розробки документації із землеустрою щодо організації раціонального використання та охорони земель; б) встановлення та зміни меж об'єктів землеустрою, у тому числі визначення та встановлення в натурі (на місцевості) державного кордону України; в) надання, вилучення (викупу), відчуження земельних ділянок; г) встановлення в натурі (на місцевості) меж земель, обмежених у використанні і обмежених (обтяжених) правами інших осіб (земельні сервітути); г) організації нових і впорядкування існуючих

об'єктів землеустрою; д) виявлення порушених земель і земель, що зазнають впливу негативних процесів, та проведення заходів щодо їх відновлення чи консервації, рекультивації порушених земель, землювання малопродуктивних угідь, захисту земель від ерозії, підтоплення, заболочення, вторинного засолення, висушення, ущільнення, забруднення промисловими відходами, радіоактивними і хімічними речовинами та інших видів деградації, консервації деградованих і малопродуктивних земель.

А також, заходи, передбачені затвердженою в установленому порядку документацією із землеустрою, є обов'язковими для виконання органами державної влади та органами місцевого самоврядування, власниками землі, землекористувачами, у тому числі орендарями. Власники землі, землекористувачі, у тому числі орендарі, при здійсненні землеустрою зобов'язані забезпечити доступ розробникам документації із землеустрою до своїх земельних ділянок, що підлягають землеустрою.

Слід вказати, що в законодавстві та правозастосовчій практиці термін «землевпорядний» вживається виключно в контексті землеустрою, тому виказується думка, що для розмежування термінів «землеустрій» та «землевпорядкування» підстав немає, вони можуть вживатися як синоніми.

Але, ми не можемо погодитись із даним ствердженням, оскільки вважаємо землеустрій інструментом забезпечення землевпорядкування, бо саме правильно організований землеустрій є запорукою ефективного здійснення землевпорядкування. Такий підхід, на наш погляд, дозволить уникнути протиріччя у процесі удосконалення теоретичного та практичного забезпечення публічного адміністрування землеустрою та буде сприяти ефективному здійсненню процесу землевпорядкування.

Також «вважаємо за доцільне вживати терміни «землеустрій» та «землевпорядкування» наступним чином: коли мова йде про заходи, які спрямовані на регулювання земельних відносин, організацію певних територій, то доцільно вживати термін «землеустрій». Якщо ж мова йде про процес перетворення земельних відносин, зміну якісних чи кількісних показників розвитку земельних відносин та організації ефективного використання земельних ресурсів, то такий процес доцільно називати «землевпорядним».

Ми погоджуємося з думкою Г. І. Грещук, що ефективно землевпорядкування неможливе без правильної організації землеустрою на всіх рівнях, від стадії проектування та прогнозування до стадії контролю за виконанням прийнятих рішень. Це дозволить повністю розкрити потенціал надзвичайно багатих територій нашої держави, які при цьому характеризуються значною багатоманітністю природних умов.

Отже, вживання зазначених понять як синоніми вносить плутанину в саму сутність землеустрою, а не точності в понятійному апараті унеможливує виконання різних видів робіт із землеустрою, та значно ускладнюють процес публічного адміністрування землеустрою в Україні. І тільки розуміння землеустрою інструментом забезпечення землевпорядкування та визначення правильно організованого землеустрою є запорукою ефективного здійснення землевпорядкування, дозволить уникнути протиріччя у процесі удосконалення теоретичного та практичного забезпечення публічного адміністрування землеустрою та ефективного здійснення процесу землевпорядкування, що буде відповідати в повній мірі європейським стандартам.

Таким чином, аналізуючи всі вищевикладені поняття щодо землеустрою, ми можемо визначити землеустрій інструментом забезпечення землевпорядкування, який являє собою систему адміністративно-правових, соціально-економічних та екологічних заходів, що спрямовані на прийняття та реалізацію управлінських рішень у сфері земельних відносин органами публічної влади, метою яких є забезпечення ефективного та раціонального використання та охорони земель шляхом визначення та раціонального встановлення меж адміністративно — територіальних одиниць, землеволодінь і землекористувань, організації всіх суб'єктів господарювання.

В більшості зарубіжних країн (крім країн пострадянського простору) поняття і слово «землеустрій» відсутні, але є інші лінгвістичні терміни до сфери яких відносяться землевпорядні дії та процедури. В англійській мові такими термінами є “Land Use Planning” — планування використання земель, “Land Management” — земельне управління, “Land Survey” — земельне межування. В

французькій і німецькій мовах подібний зміст мають терміни "Amenagement Foncier" і "die Flurbereinigung".

Вчені Федерального політехнічного інституту в Цюріху, зокрема, професор І. Кауфманн й інші відносять землеустрій (Land Management) до видів просторово — регулюючої діяльності та методів (інструментів) політичних дій [8]. При цьому, як інструмент державної і муніципальної діяльності, на їхню думку, землеустрій повинен включати: планування використання землі; заходи щодо консолідації земельних ділянок, зміни прав на землю, меліорації земель і ландшафтного проектування, трансформації угідь; моніторинг земель, навігацію, геоінформаційні, реєстраційні та картографічні системи; межування земель, геодезичні вишукування. Також вони вважають, що в основі управління земельними ресурсами і землеустрою повинні лежати сучасні кадастрові системи.

Об'єктом землеустрою Ніцци тут виступає територія комуни площею від 500 до 2000 гектарів з числом жителів від 1500 до 2500 чоловік. Плановою основою слугує земельно-кадастрова карта. Подібні плани використання земель розробляються в Швейцарії та Швеції.

В країнах Європейського Союзу на місцевому рівні використовують такі види планів (проектів):

- комплексні плани розвитку території (розміщення продуктивних сил на території, об'єктів соціальної і виробничої інфраструктури);
- плани зонування земель (цільове використання земельних ділянок відповідно до функціонального призначення земель);
- правила землекористування і забудови (будівельний регламент і дозволене використання земельних ділянок);
- проекти землеустрою (межування земель), утворення нових і впорядкування існуючих об'єктів землеустрою (місце розташування, межі, конфігурація і площі земельних ділянок);
- ландшафтні плани, схеми, проекти землеустрою і природоохоронної облаштованості території сільської місцевості (диференційоване використання сільськогосподарських і лісгосподарських угідь, меліорація та охорона земель, агролісомеліорація, регламентування застосування добрив і

отрутохімікатів, еколого — ландшафтні заходи, боротьба з ерозією ґрунтів).

Управління земельними ресурсами (“Land Management”) щодо організації раціонального використання та охорони земель в ряді країн здійснюється на основі державних, регіональних і муніципальних програм. Лідером в цьому напрямку землеустрою є США. Ця країна фінансує програми охорони навколишнього природного середовища через Міністерство сільського господарства, Міністерство внутрішніх справ, Агентство з захисту навколишнього середовища, Армійський корпус інженерів сухопутних сил. В системі Міністерства сільського господарства функціонує Служба охорони ґрунтів, яка подібна до нашої землевпорядної служби.

Закордонні вчені доводять необхідність земельного адміністрування (Land Administration — управління земельними ресурсами) і землеустрою (Land Management) як основи для перетворення в життя земельної політики держави. Це означає, що реалізація основних засад земельної політики без поєднання функцій управління земельними ресурсами землеустрою не можлива. Вони пояснюють це такими причинами: земля — ключовий фінансовий актив для сільського і міського населення, якому бракує вільних коштів; земля створює основу для підвищення ділової активності та функціонування ринкових неринкових структур, включаючи господарства, населення та державні підприємства; раціональне використання та доходи від землі впливають на економічне зростання і подолання бідності; земельний контроль є головним чинником політичної стабільності і підвищення зайнятості населення; систематична деградація землі приводить до конфліктів, соціальних вибухів; деформований земельний ринок вимагає обов’язкового регулювання.

У Великій Британії управління земельними ресурсами спрямоване на:

- багатofункціональне використання землі;
- збереження екологічних ресурсів;
- сприяння довгостроковому, здоровому та районованому веденню сільського господарства;

- розвиток сільської місцевості, сільськогосподарського бізнесу та сільського туризму;

- збереження ландшафтів як символу сільської місцевості, біологічного різноманіття, історичної та культурної спадщини;

- підтримку сільської громади;

- залучення громадськості до управління землею.

Планування землекористування в Нідерландах має три рівні: держава — провінції — громади (гміни). Державні плани розвитку землекористування розробляють на тривалий строк — 10 — 20 років. Муніципальні плани в Нідерландах — це основа для розвитку землекористування в конкретних громадах і подальшого землеустрою, одержання дозволів на забудову земельних ділянок, проведення природоохоронних заходів. Ці плани реалізують, розробляючи та здійснюючи проекти землеустрою, фінансовані, як правило, з державних і місцевих бюджетів, а також за рахунок землевласників і землекористувачів.

Головне завдання проектів землеустрою у Нідерландах — це організувати раціональне використання і охорону земель. У зв'язку з тим, що проекти землеустрою часто стосуються чималих територій, основу яких становлять землі сільськогосподарського призначення, їх розробляють за участю Міністерства сільського господарства, служби сільських районів (DLG), влади провінцій і муніципалітетів, комісій з управління земельними й водними ресурсами, зацікавлених землевласників і землекористувачів, Агентства кадастру і реєстрації земель. На цей час розроблено більше 570 проектів територіального землеустрою (по голландській термінології «проектів управління землею») на площі 2,4 млн. га. Таким чином, в країні територіальним землеустроєм охоплено більше 75% території.[третяк] Якщо вважати, що в Нідерландах відбувається постійний оборот земель, відводять земельні ділянки для потреб промисловості, транспорту, міської забудови, ведуть межування земельних ділянок, то землевпорядні дії в країні — важлива частина регулювання економіки й природокористування, а землевпорядне проектування є основою проведення всіх заходів, пов'язаних з використанням та охороною землі.

Цікавим є досвід землеустрою в Австралії. Тут планування використання земель гармонійно поєднується з управлінням.

Рішення уряду та органів місцевого самоврядування в галузі землекористування втілюються в життя за планами розвитку території і охорони навколишнього природного середовища. Подібно до США в Австралії існує три види планів: план розвитку території штату; регіональні плани; місцеві плани розвитку території і охорони оточуючого природного середовища.

В Австралії проводиться землеустрій окремих землекористувань, наприклад, фермерського господарства, який здійснюється наступним чином.

1. Проводиться аерофотознімання чи коригування плану земель фермерського господарства з складанням плану існуючого використання земель.

2. Розробляється класифікація земель з врахуванням потенційної родючості ґрунтів і необхідності проведення ґрунтозахисних заходів. При цьому аналізуються кліматичні умови, ґрунти, рельєф, рослинність, водотоки, частота затоплень, вогнища вітрової і водної ерозії, ступінь солонцюватості, засолення, досвід рослинництва та тваринництва.

3. У відповідності з потенційною придатністю земель для сільськогосподарських потреб і необхідністю їх охорони розробляється схема ґрунтозахисних заходів і проводиться землевпорядні роботи з облаштування території: будуються огорожі, дороги; лінійні елементи організації території суміщаються з природними межами і кордонами; намічаються місця закладки полезахисних вітроломних лісосмуг; проектується система сівозмін і догляду за пасовищами; відпрацьовуються заходи боротьби з деградацією земель.

4. Складається фінансовий план фермерського господарства, який враховує затрати на проведення землевпорядних робіт і їх ефективність, намічається черговість проведення заходів.

Картографічне забезпечення землеустрою в більшості Європейських країн здійснюється за рахунок кадастрових знімів, аерофотознімів та коригування існуючих планових матеріалів.

Отже, зарубіжний досвід щодо зазначеної проблеми демонструє, що проведення землеустрою досягається шляхом геодезичних та картографічних робіт, ґрунтових, геоботанічних та інших обстежень і вишукувань, оцінки якості та інвентаризації земель, планування і

організації раціонального використання земель і їх охорони, опису місця розташування і встановлення на місцевості меж об'єктів, внутрігосподарського землеустрою, де головна роль відведена публічному адмініструванню.

Відомо, що в адміністративному праві України механізм адміністративно-правового регулювання — це сукупність правових засобів, за допомогою яких здійснюється правове регулювання суспільних відносин у сфері адміністративного права.

В свою чергу, механізм публічного адміністрування щодо розвитку земельних відносин об'єднує групу інструментів прямого впливу на суспільні відносини щодо володіння, розпорядження, використання, охорони і відтворення земельних ресурсів. Отже, даний механізм в повній мірі включає інструменти та структурні елементи, які впливають на суспільні відносини щодо управління в галузі використання і охорони земель, а саме в сфері землеустрою.

Враховуючи вищезазначене, нами запропоновано наступні елементи механізму публічного адміністрування землеустрою: нормативно-правовий; інституційний; адміністративно-контрольний; дозвільний.

Нормативно-правовий елемент включає наступну систему законодавства: Основний Закон нашої держави — Конституцію України, а саме в ній закріплено, що Земля, її надра, атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктами права власності Українського народу. Від імені Українського народу права власника здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, визначених цією Конституцією. Держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання, соціальну спрямованість економіки. Усі суб'єкти права власності рівні перед законом (стаття 13) та Земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави (стаття 14); Закони України, основними з яких є : Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III. Закон України «Про землеустрій» від 22.05.2003 № 858-IV. Закон України «Про державний контроль за використанням та охороною земель» від 19.06.2003 № 963-IV; Закон України «Про Державний земельний

кадастр» від 07.07.2011 № 3613-VI, Закон України «Про оцінку земель» від 11.12.2003 № 1378-IV та інші Закони України; Укази Президента: Указ Президента України «Про Міністерство аграрної політики та продовольства України» від 23 квітня 2011 року № 500/2011, Постанови Кабінету Міністрів України: «Про затвердження Порядку визнання статусу саморегульованої організації у сфері землеустрою» від 05.06.2013 № 398, Постанова Кабінету Міністрів України, якою затверджено Положення про Державну службу України з питань геодезії, картографії та кадастру від 14 січня 2015 р. № 15, Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 січня 2016 року № 112-р «Про надання дозволу на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельних ділянок», накази центральних органів виконавчої влади, рішення органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади, а також інші нормативно-правові акти.

Інституційний елемент включає органи державного управління в сфері землеустрою, а саме: Верховну Раду України, Верховну Раду Автономної Республіки Крим, Кабінет Міністрів України, Раду міністрів Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, місцеві державні адміністрації. Також, зазначений нами елемент включає органи спеціальної компетенції, якими є Міністерство аграрної політики та продовольства України, яке забезпечує здійснення землеустрою, оцінки та ринку земель, установлення меж області, району, міста, району в місті, села і селища, проведення земельної реформи, лісового та мисливського господарства. Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру, одним із основних напрямів діяльності якої є землеустрій та охорона земельних ресурсів. Вона організовує виконання на відповідній території робіт із землеустрою та оцінки земель, що проводяться з метою внесення відомостей до Державного земельного кадастру: здійснює землеустрій, у тому числі забезпечує проведення державної інвентаризації земель; забезпечує створення, формування і ведення Державного фонду документації із землеустрою; визнає статус саморегульованої організації у сфері землеустрою; здійснює державний нагляд у сфері землеустрою; створює інформаційну базу даних з питань землеустрою тощо.

На нашу думку, Міністерство аграрної політики та продовольства України не повинно дублювати завдання Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру. Це буде сприяти, в першу чергу, ефективному публічному адмініструванню землеустрій.

Також, з метою уникнення дублювання функцій органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування та взагалі щодо реалізації ефективного механізму публічного адміністрування землеустрою, ми вважаємо, необхідно створити Державну службу з питань землеустрою та охорони земель, де Міністерство аграрної політики та продовольства України, Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру повинні передати завдання, функції по здійсненню землеустрою зазначеній службі. Основним та єдиним напрямом діяльності якої повинен стати землеустрій та охорона земель.

На основі цього пропонуємо внести зміни до статті 8 Закону України «Про землеустрій» від 22.05.2003 № 858-IV та викласти в такій редакції: «Публічне адміністрування у сфері землеустрою здійснюють органи публічної влади: Верховна Рада України, Верховна Рада Автономної Республіки Крим, Кабінет Міністрів України, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, місцеві державні адміністрації, а також центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері землеустрою — Державна служба з питань землеустрою та охорони земель, центральні органи виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері земельних відносин та у сфері нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі у межах повноважень, встановлених законом».

Також пропонуємо ввести зміни та доповнення до пункту 1 статті 4 Закону України «Про землеустрій» від 22.05.2003 № 858-IV та викласти в такій редакції: «Суб'єктами землеустрою є органи публічної влади: Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Верховна Рада Автономної Республіки Крим, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, Державна служба з питань землеустрою та охорони земель, центральні органи виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері земельних

відносин та у сфері нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі, органи місцевого самоврядування та місцеві державні адміністрації».

Наступний елемент механізму публічного адміністрування землеустрою — адміністративно-контрольний елемент, який передбачає державний і самоврядний контроль за здійсненням землеустрою, відповідальність за порушення законодавства у сфері землеустрою, державні стандарти, норми і правила у сфері землеустрою.

Дозвільний елемент механізму публічного адміністрування землеустрою повинен включати дозволи на розробку документації із землеустрою, земельно-оціночні роботи при здійсненні землеустрою.

Варто наголосити, що складна ситуація, яка склалася у сфері земельних відносин, як визначено концепцією Державної цільової програми розвитку земельних відносин в Україні на період до 2020 року, яка схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 червня 2009 р. № 743-р [24]

спричинена насамперед відсутністю: послідовної державної політики щодо комплексного розвитку земельного законодавства, фінансування здійснення землеустрою і ведення земельного кадастру, формування інвестиційно-привабливого землекористування; безсистемністю у розв'язанні проблем, що виникають під час проведення земельної реформи в Україні поряд із реформуванням відносин власності на майно, запровадженням нових організаційно-правових форм господарювання; дублюванням функцій Держкомзему іншими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

Разом з тим проведений аудит щодо оцінки стану управління у сфері використання та охорони земель засвідчує, що станом на 01.01.2018 органи місцевого самоврядування не забезпечують ефективне управління коштами місцевих бюджетів, зокрема коштами, що надходять в порядку відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва, для фінансування заходів з освоєння земель для сільськогосподарських і лісогосподарських потреб, поліпшення відповідних угідь, охорони

земель, а також проведення інвентаризації земель та нормативної грошової оцінки.

Таким чином, стан публічного адміністрування землеустрою у сфері використання та охорони земель, у тому числі земель сільськогосподарського призначення державної форми власності, та розпорядження ними не є достатнім, зокрема, для їх ефективного та раціонального використання, охорони, обліку та створення належних умов гарантування прав усіх форм власності. Дані з державної статистичної звітності з кількісного обліку земель до адміністративної звітності з кількісного обліку земель в терміни, визначені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства від 30.12.2015 № 337 (до 01.07.2016), Державною службою України з питань геодезії, картографії та кадастру не перенесено. Не перенесено такі дані і станом на 01.01.2018. В результаті інформація щодо кількісного обліку земель відсутня. У зв'язку з цим ризику проявів корупції, пов'язані, в першу чергу, з можливістю маніпулювання даними при розпорядженні землями державної власності, є достатньо високими. Автоматизована система ведення Державного земельного кадастру наповнена інформацією про сформовані земельні ділянки майже на дві третини території країни. Є нагальна потреба у забезпеченні належного кількісного та якісного обліку більше 22 млн га земель, інформація про які у Державному земельному кадастрі відсутня. Також є необхідність в уточненні внесеної до Державного земельного кадастру інформації за багатьма земельними ділянками, про що наголошено у Звіті щодо оцінки стану управління у сфері використання та охорони земель.

Слід зазначити, що постановою Кабінету Міністрів України від 07.06.2017 № 413 затверджено Стратегію удосконалення механізму управління в сфері використання та охорони земель сільськогосподарського призначення державної власності та розпорядження ними. Мета прийняття зазначеної Стратегії полягає у створенні сучасної, прозорої і дієвої системи публічного адміністрування землеустрою, публічного управління у сфері використання та охорони земель сільськогосподарського призначення державної власності, спрямованої на забезпечення захисту інтересів суспільства (насамперед учасників

антитерористичної операції), територіальних громад та держави, а також раціонального та ефективного функціонування сільськогосподарських регіонів з урахуванням потреб розвитку населених пунктів, запобігання деградації земель, необхідності забезпечення продовольчої безпеки держави. Стратегією визначено, що: до органів, які забезпечують її реалізацію, віднесено Мінагрополітики, Держгеокадастр, інші міністерства та центральні органи виконавчої влади, які беруть участь у розробленні проектів нормативно-правових актів з питань її реалізації; Мінагрополітики при її реалізації забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері земельних відносин, землеустрою, у сфері Державного земельного кадастру, державного нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі в частині дотримання вимог земельного законодавства, використання та охорони земель усіх категорій і форм власності, родючості ґрунтів; розроблення разом з іншими центральними органами виконавчої влади проектів нормативно-правових актів на виконання положень цієї Стратегії; Держгеокадастр реалізує державну політику у сфері земельних відносин, здійснює розпорядження землями сільськогосподарського призначення державної власності відповідно до закону, державний нагляд (контроль) в агропромисловому комплексі в частині дотримання вимог земельного законодавства, використання та охорони земель усіх категорій і форм власності, родючості ґрунтів; проводить моніторинг та оцінку результативності реалізації Стратегії. Стратегією також передбачено, що для її реалізації необхідне розроблення та прийняття низки законодавчих та нормативно-правових актів, спрямованих на: перегляд принципів формування, наповнення та використання цільових фондів для здійснення заходів з охорони земель; запровадження електронних земельних торгів; запровадження принципу «мовчазної згоди» у разі затвердження нормативної грошової оцінки земель, якщо районна рада протягом одного місяця з дня надходження технічної документації з нормативної грошової оцінки не прийняла рішення про її затвердження або не надала обґрунтованої відмови у такому затвердженні; здійснення електронної реєстрації земельних ділянок у Державному земельному кадастрі; передачу права розпорядження землями державної власності об'єднаним територіальним громадам;

усунення дублювання функцій державного контролю за використанням та охороною земель та державного екологічного контролю, із встановленням вимог здійснювати державний контроль за використанням та охороною земель усіх категорій та форм власності, а також за збереженням родючості ґрунтів виключно Держгеокадастром та його територіальними органами; посилення адміністративної відповідальності за порушення вимог земельного законодавства та недотримання заходів з охорони земель і збереження ґрунтів шляхом підвищення адміністративних штрафів; встановлення чіткого порядку дій державних інспекторів з контролю за використанням та охороною земель під час здійснення контролю; врегулювання інших питань реалізації цієї Стратегії. При цьому, Кабінетом Міністрів України вжито низку заходів, спрямованих на забезпечення виконання Стратегії. Зокрема, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21.06.2017 № 688 Урядом погоджено реалізацію з 01.10.2017 пілотного проекту із запровадження електронних земельних торгів територіальними органами Державної служби з питань геодезії, картографії та кадастру. Крім того, зазначеною постановою Уряд затвердив Порядок реалізації пілотного проекту з проведення електронних земельних торгів. Також Кабінет Міністрів України погодився з пропозицією Мінагрополітики, Держгеокадастру, Державного агентства з питань електронного урядування щодо здійснення заходів, спрямованих на запровадження використання системи зберігання та захисту даних Blockchain під час проведення електронних земельних торгів та у роботі Державного земельного кадастру.

Важливим є також підписання 19 серпня 2018 року Президентом України Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо вирішення питання колективної власності на землю, удосконалення правил землекористування у масивах земель сільськогосподарського призначення, запобігання рейдерству та стимулювання зрошення в Україні» передусім усуває деякі проблеми, які виникають при публічному адмініструванні землеустрою. Зазначеним Законом надаються повноваження сільським, селищним, міським радам приймати рішення про затвердження технічної документації з нормативно грошової оцінки

земельних ділянок за межами населених пунктів. Про що вносяться відповідні зміни до Закону України «Про оцінку земель». Відповідно до ст. 23 ЗУ «Про оцінку земель» технічна документація з бонітування ґрунтів, економічної оцінки земель та нормативної грошової оцінки земельних ділянок затверджується відповідною сільською, селищною, міською радою. Протягом місяця з дня надходження технічної документації з бонітування ґрунтів, економічної оцінки земель, нормативної грошової оцінки відповідна сільська, селищна, міська рада розглядає та приймає рішення про затвердження або відмову в затвердженні такої технічної документації.

Але, незважаючи на вищезазначене, слід наголосити, що публічне адміністрування землеустрою у період земельної реформи втратив свою вагу як інститут публічного управління земельними ресурсами, перестали розроблятися загальнодержавні програми використання та охорони земель як складові економічного, науково-технічного та соціального розвитку України і охорони довкілля. Хоча Держгеокадастром було запропоновано Концепцію загальнодержавної програми використання та охорони земель на період до 2022 року, яка передбачала розробку у шестимісячний строк проекту Програми та подання його на розгляд Кабінету Міністрів України, однак в умовах обмеженого фінансування та негативного впливу на економіку країни світової економічної кризи знайти фінансові ресурси для її виконання шляхом внесення змін до Державного бюджету України було неможливим, і Концепція залишилась не схвалена, що зупиняє рух правового та інституційного забезпечення публічного адміністрування землеустрою в умовах євроінтеграційного процесу.

А питання щодо консервації понад 800 тис. гектарів деградованих, малопродуктивних та техногенно забруднених земель, а також рекультиватії 141 тис. гектарів порушених земель та поліпшення 253 тис. гектарів малопродуктивних угідь залишатиметься відкритим та не вирішеним найближчим часом.

А майже половина земель державної власності (4649, 0 тис. га), яка перебуває у користуванні державних установ, підприємств та організацій, станом на 01.01.2018 потребує визначення правового стану.

Таким чином, стан публічного адміністрування землеустрою у сфері використання та охорони земель, у тому числі земель сільськогосподарського призначення державної форми власності, та розпорядження ними не є достатнім, зокрема для їх ефективного та раціонального використання, охорони, обліку та створення належних умов гарантування прав усіх форм власності.

Колганова І. Г. вважає, що за роки земельної реформи в Україні втрачено інноваційно-інвестиційний напрямок, зокрема, щодо зонування земель за їх категоріями, впорядкування території населених пунктів та організації території сільськогосподарських підприємств, еколого — економічне обґрунтування організації угідь.

На думку Котикової О. І. головною запорукою зростання економічної, екологічної та соціальної ефективності управлінських рішень у сфері землекористування має бути високий технічний рівень документації із землеустрою та оцінки земель. Цілком очевидною є необхідність розробки сучасної класифікації документації із землеустрою — як першооснови для впровадження відповідних галузевих систем стандартизації та нормування, а також ліцензування відповідних видів господарської діяльності, у тому числі зі встановленням диференційованих кваліфікаційних, організаційних, технологічних та інших вимог до господарюючих суб'єктів.

Доречно зазначити, що Законом України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» (пункт 11 Прикінцевих положень) передбачено, що технічна документація з бонітування ґрунтів, економічної оцінки земель та нормативної грошової оцінки земельних ділянок у місячний строк з дня її надходження розглядається відповідною сільською, селищною, міською радою, яка приймає рішення про її затвердження або відмову у затвердженні. Підставою відмови у затвердженні технічної документації може бути лише її невідповідність вимогам законодавства.

Тому, ми вважаємо, що в умовах євроінтеграційного процесу обійтись без ефективного публічного адміністрування землеустрою неможливо, крім того це повинно стати стрижневою основою забезпечення переходу до нового земельного ладу з новими формами господарювання, землеволодіння й землекористування. Це

стає вкрай необхідним щодо євроінтеграційного курсу в зазначеній сфері.

При цьому, аналізуючи стан розвитку процесів землеустрою та трансформацію земельних правовідносин в умовах євроінтеграційного процесу, пропонуємо прийняти Програму розвитку, використання та охорони земельних ресурсів, яка б визначала основоположні засади функціонування та вдосконалення публічного адміністрування землеустрою в умовах євроінтеграційного процесу та ґрунтувалась на наступних заходах:

- фінансування державою найвагоміших робіт із землеустрою;
- прийняття цільової програми щодо публічного адміністрування комплексного землеустрою;
- створення та організація діяльності Єдиної незалежної земельної інспекції;
- внесення змін до Закону України «Про землеустрій» щодо здійснення публічного адміністрування землеустрою, зазначеними нами вище, органами публічної влади, а також, щодо складання документації із землеустрою в електронному вигляді, і, безумовно, щодо визначення чітких вимог до кваліфікації землевпорядників;
- запровадження комплексного проекту державного землеустрою на кожну територію;
- проведення інвентаризації земель органами публічної влади з використанням інформаційної бази;
- прийняття Закону «Про охорону родючих ґрунтів»;
- прийняття Указу Президента України «Про порядок завершення земельної реформи»;
- оновлення інформаційного забезпечення організаційно-правового механізму землеустрою, на якому ґрунтується обстеження земель, відповідно до європейських стандартів;
- прийняття Закону України «Про Національну інфраструктуру геопросторових даних»;
- адаптація Національної інфраструктури геопросторових даних України до європейської уніфікованої системи;
- удосконалення українських стандартів та правил, складання проектів землеустрою, які б відповідали європейським.

Таким чином, згідно з вищезазначеним ми можемо зробити висновки, що ефективний механізм публічного адміністрування землеустрою в умовах євроінтеграційного процесу повинен, в першу чергу, ґрунтуватися на екологічному пріоритеті розвитку земельних відносин, для забезпечення якого необхідно запровадження всіх вказаних і запропонованих нами вище складових Програми розвитку, використання та охорони земельних ресурсів.

А прийняття Закону України «Про національну інфраструктуру геопросторових даних» буде спрямоване на посилення координації та взаємодії державних установ, органів місцевого самоврядування, підприємств і організацій усіх форм власності в сфері виробництва та використання геоінформаційних ресурсів з метою мінімізації дублювання робіт із збирання та реєстрації геопросторових даних, досягнення сумісності даних від різних виробників, усунення необґрунтованих бар'єрів і обмежень в інформаційній взаємодії виробників і споживачів даних; створення міжвідомчого координаційного органу з формування та розвитку національної інфраструктури геопросторових даних з широкими повноваженнями у сфері методичного забезпечення проблеми та налагодження міжвідомчої взаємодії; модернізацію існуючої системи виробництва геопросторових даних та картографічної продукції на основі всебічного застосування цифрових методів, супутникових методів визначення координат, дистанційного зондування Землі, баз геопросторових даних та геоінформаційних технологій; забезпечення постійно діючого пооб'єктного топографічного та геоінформаційного моніторингу території, за якого бази геопросторових даних актуалізуються синхронно змінам ситуації на місцевості; створення національної системи технічних регламентів та стандартів в сфері геоінформатики, гармонізованих з міжнародними стандартами; формування інтегрованих баз геопросторових даних та метаданих загальнодержавного, регіонального і місцевого рівнів; розгортання мережі геоінформаційних центрів, геоінформаційних порталів та спеціалізованих підприємств, що охоплює діяльність органів публічного управління, основні галузі економіки і сфери діяльності, в яких виробляється та використовується географічна інформація; забезпечення рівноправного, широкого та відкритого доступу

споживачів до геопросторових даних на основі застосування телекомунікаційних технологій, глобальних інформаційних мереж та інтегрування України в європейську і глобальну інфраструктури геопросторових даних; підтримка та розвиток національного виробництва геопросторових даних, засобів отримання і розповсюдження даних; подальше розширення ринкових відносин у сфері топографо-геодезичної, картографічної, кадастрової та геоінформаційної діяльності.

Ми вважаємо також, що наступними заходами щодо реалізації земельної реформи в Україні в умовах євроінтеграційного курсу повинні бути: запровадження ринку землі за прийнятною для громадян України моделлю, обговореною на національному рівні, та складові якої будуть запозичені з позитивного досвіду країн ЄС; — підтримка процесів децентралізації органів місцевого самоврядування щодо управління в галузі використання та охорони земель в межах наданих їм повноважень; — удосконалення організаційно — правового механізму щодо здійснення державного контролю органами публічного управління за використанням та охороною земель; — формування та упорядкування баз даних Державного земельного кадастру.

Таким чином, оскільки, Україна обрала шлях до євроінтеграції та підписала Угоду про асоціацію з ЄС, слід зазначити, що головною метою адаптації є досягнення відповідності правової системи України до правових норм і стандартів ЄС (*acquis communautaire*). Тому у сфері публічного адміністрування землеустрою законодавство повинно бути в повній мірі узгоджене з європейськими нормами і стандартами. Безумовно, правове поле у сфері земельних відносин у період 2016–2018 років зазнавало певних змін. При цьому ці зміни здебільшого стосувалися врегулювання та удосконалення питань розпорядження Держгеокадастром землями сільськогосподарського призначення державної власності. Разом з тим, законодавчі та нормативно-правові акти, які забезпечують регулювання питань здійснення державного контролю за використанням та охороною земель усіх категорій і форм власності, публічного адміністрування землеустрою і надалі залишаються недостатньо дієвими. Крім того, обраний євроінтеграційний курс Україною, в свою чергу,

обумовлює актуальність використання таких інструментів, як Твіннінг, спрямованих на удосконалення законодавства та оптимізацію практики у сфері публічного адміністрування землеустрою.

Водночас на виконання Стратегії удосконалення механізму управління у сфері використання та охорони земель сільськогосподарського призначення державної власності та розпорядження ними необхідно вжити заходів щодо прийняття законодавчих програмних документів, спрямованих, в першу чергу, на здійснення основних напрямів та належну реалізацію державної політики у сфері удосконалення земельних відносин, використання та охорони земель, а саме, публічного адміністрування землеустрою, що буде сприяти розвитку високоефективного конкурентоспроможного сільськогосподарського виробництва, про що нами наголошувалось.

Також, з метою забезпечення ефективного процесу децентралізації повноважень у сфері землеустрою в умовах євроінтеграційного процесу, слід запровадити удосконалений механізм надання адміністративних послуг у частині реєстрації заяви про здійснення державної реєстрації земельної ділянки сертифікованими інженерами землевпорядниками в електронній формі із застосуванням веб-технологій, з використанням особистого електронного цифрового підпису, скороченням строку здійснення державної реєстрації земельної ділянки. Тому, ми вважаємо, існує також необхідність внесення змін до Закону України «Про Державний земельний кадастр» щодо розширення переліку службових та посадових осіб органів публічної влади, які здійснюють внесення відомостей до Державного земельного кадастру та які повинні надавати релевантну інформацію з нього.

З цього питання нами досліджено, що заходи землеустрою переважної більшості розвинутих зарубіжних країн ґрунтуються на добре розвиненій системі земельного кадастру, при цьому землеустрій має три рівні: національний, регіональний і місцевий. В зв'язку з цим, потребує удосконалення українського законодавства і щодо державного земельного кадастру. Крім того, як зазначалось вище, публічне адміністрування землеустрою в Україні є не

достатньо вивченим, перебуває в стадії теоретичного освоєння і початку процесу практичної реалізації з орієнтацією на ЄС.

На відміну від сучасного досвіду України, де відбувається поступова відмова держави від регулювання, організації і здійснення землеустрою, в економічно розвинених країнах ідуть процеси посилення державного впливу на земельний лад й активне втручання в приватну власність із метою перетворення в життя суспільних інтересів, насамперед в екологічній і соціально — економічній сферах, методами державного землеустрою. Отже, в Україні виникла потреба переосмислення поняття, сутності, ролі і місця землеустрою, а саме його публічного адміністрування в здійсненні земельної політики держави в умовах євроінтеграційних процесів.

Тут слід підкреслити, що країни Європейського союзу протягом тривалого часу розвивають свої земельні відносини поетапно, а Україна, використовуючи методи «шокової терапії» і революційні засоби земельного реформування, зруйнувала існуючий до цього земельний лад, не створивши умови для формування нового. Тому європейський досвід реформування земельних відносин та ефективного механізму публічного адміністрування землеустрою є як ніколи актуальним для України саме сьогодні в умовах євроінтеграційних процесів.

Крім того, формування та реалізація механізмів адаптивного планування інноваційної діяльності в системі публічного адміністрування землеустрою дозволять сучасним земельним відносинам оптимально підлаштовуватися під вплив факторів внутрішнього та зовнішнього оточення для виявлення та уникнення загроз, а також використання потенційних можливостей для підвищення ефективності реалізації інноваційних проектів. Тому подальші дослідження необхідно проводити у напрямку формування удосконаленого механізму публічного адміністрування землеустрою через визначення послідовних етапів адаптивного планування інноваційної діяльності в зазначеній сфері.

А також, зважаючи на зарубіжний досвід, в Україні необхідно диференціювати компетенцію органів публічної влади та їх повноваження в сфері управління землеустроєм та запровадити комплексні програми, за допомогою яких буде здійснюватися

ефективне публічне адміністрування в цій сфері. В цьому процесі допомагають країни ЄС в межах проекту Твіннінг, що спрямований на розвиток відкритого і прозорого ринку сільськогосподарських земель в Україні та удосконалення інституційної та законодавчої бази в сфері публічного адміністрування землеустрою відповідно до європейських норм і стандартів.

Слід зазначити також, що проект Twinning є інструментом технічної допомоги Європейського Союзу між органами державної влади країн-членів ЄС та країни-бенефіціара, метою якого є допомога останній у покращенні та підсиленні адміністративного функціонування органів публічної влади, їх структури, людських ресурсів, управлінського потенціалу, що має сприяти введенню в національне законодавство норм законодавства ЄС.

Реалізацію проекту Twinning «Допомога у розвитку відкритого і прозорого ринку земель сільськогосподарського призначення в Україні» для Державного агентства земельних ресурсів України було розпочато 8 січня 2014 року. Право на реалізацію проекту зі сторони ЄС було надано консорціуму, який складається з Королівства Нідерландів, Федеративної Республіки Німеччина і Литовської Республіки. Головною метою проекту є розвиток ринку сільськогосподарських земель в Україні, сприяння у створенні ринкової земельної та аграрної політики на основі запровадження ефективного ринку землі та забезпечення безпеки землеволодіння для всіх типів власників і користувачів земельних ділянок, удосконалення земельного законодавства на основі найкращих практик ЄС, підвищення професійної спроможності фахівців, залучених до чотирьох пріоритетних секторів:

- обіг земель (включаючи оцінку земель);
- консолідація земель і землеустрій;
- управління землями (включаючи управління землями державної власності);
- земельний кадастр і розбудова земельної інформаційної системи.

Таким чином, ми вважаємо, що всі вищезазначені чинники мають сприяти становленню та розвитку публічного адміністрування землеустрою в умовах євроінтеграції. А за допомогою запропонованих нами механізму публічного адміністрування землеустрою, Програми

розвитку, використання та охорони земельних ресурсів та інших пропозицій, наданих вище, можливе посилення ролі органів публічної влади в зазначеній сфері. При цьому, розробка нових напрямків публічного адміністрування та стратегії землеустрою для подальшого ефективного управління в галузі охорони та використання земель — основне завдання, яке стоїть перед нашою країною в умовах євроінтеграції та потребує подальшого дослідження. В свою чергу, підвищення професійної спроможності фахівців, відкритість та прозорість земельних відносин буде сприяти удосконаленню організаційно-правового механізму землеустрою та публічного управління земельними ресурсами на основі кращих практик ЄС.

Список використаних джерел:

1. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 3–4. Ст.27.
2. Дорош Й.М. Еволюція поняття «землеустрій» в Україні. «Землевпорядний вісник», 2011. № 2. С.25-29.
3. Новаковський Л.Я., Третяк А.М. Теоретичні основи сучасного землеустрою. Землевпорядний вісник. 1999. № 3. С. 3 — 7.
4. Лісова Т.В. Правове регулювання землеустрою. Х., Автореферат дисертації, 2005. 20 с.
5. Курильців Р. М. Роль землеустрою в умовах трансформації земельних відносин. URL. http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Chem_Biol/Vkhnau_ekon/2010_6/pdf/6_39.pdf
6. Про землеустрій: Закон України від 22.05.2003 № 858-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 36. Ст. 282.
7. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання удосконалення управління в сфері використання та охорони земель сільськогосподарського призначення державної власності та розпорядження ними» від 07.06.2017 № 413/ URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/413-2017-%D0%BF>
8. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання реалізації пілотного проекту із запровадження електронних земельних торгів і забезпечення зберігання та захисту даних під час їх проведення» від 21.06.2017 № 688. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2017-%D0%BF>